

Môn: Ngữ văn 8

Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian phát đề
(Đề thi gồm 2 trang)

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (6,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

QUÊ HƯƠNG

Cả lớp lặng im, những con mắt đổ dồn về phía tôi khi nghe tôi đọc xong bài văn tả phong cảnh quê hương được cô giáo cho điểm cao nhất lớp hôm nay. Cô giáo đi lại gần, hỏi tôi thoáng một chút nghi ngờ:

- Là một học sinh thành phố, làm thế nào mà em có thể viết được một bài văn tả quê hương sâu sắc, chân thật và gần gũi đến như vậy?

- Thưa cô... bà em... giúp em ạ!

- Sao? Em vừa nói gì? Bà em viết hộ em à?

- Thưa cô, không ạ!... Vâng, đúng ạ!

Tôi nhìn ra hàng phượng vĩ trước sân trường và chợt nhớ đến mùa hè năm ấy. Tháng 5, bố đưa tôi về quê nội. Quê nội tôi, một xóm nghèo bên kia sông Hồng. Biết bao lần, tôi đã mơ ước được về thăm quê, thăm bà, thế nhưng mới bước chân lên con đường làng lầy lội, lớp nhớp bùn sau cơn mưa, nhìn những mái nhà tranh thấp tè ẩm ướt sau lũy tre làng, tôi đã bắt đầu thất vọng. Tôi không dám cần nhìn nhưng ám ức nghĩ thầm: "Sao mà bản thế! Biết thế này, mình chẳng đòi bố cho về nữa".

Bố tôi tươi cười chào người làng, có lúc lại còn đứng lại nói chuyện với một bác gánh phân. Bữa cơm trưa hôm ấy, bà tôi tấm tắc khen ngon và gắp vào bát tôi miếng thịt luộc. Tôi gắp ra, nhăn mặt: "Mỡ thế này, cháu ăn làm sao được!".

Bố chan cho tôi canh cua, mới ăn được một miếng, tôi đã vội kêu lên: "Canh chưa cho mì chính, nhạt lắm, lại hơi hơi, con ăn chưa quen". Cả nhà lặng người. Bố tôi tái mặt vì giận.

Tối hôm ấy trăng rằm, bà tôi kê ghế ra ngoài sân nhặt khoai lang và kể cho tôi nghe đủ mọi chuyện. Bà kể rằng, bố tôi đã từ nơi này ra đi. Và chính nơi này, bố tôi đã lớn lên bằng lời ru của bà, bằng đôi tay ấm bông của bao người. Bà đã từng mớm cơm cho tôi, nuôi tôi khôn lớn ở đây... Tình cảm quê mùa nhưng chân thật. Bà chỉ tay về phía góc trời sáng rực lên và bảo đó là Hà Nội. Bà bảo rằng: "Ở Hà Nội sướng hơn ở quê nên ai ai cũng ước ao được sống ở Hà Nội, còn bà thì bà thích ở quê hơn vì bà quen mất rồi. Nếu cháu cứ ở Hà Nội mãi, sẽ chẳng bao giờ biết được ánh trăng ở quê đẹp như thế nào đâu!".

Tôi ngược nhìn lên bầu trời không một gợn mây chỉ chút nhũn vì sao. Trăng treo lơ lửng trên đầu ngọn tre in đậm lên nền trời. Ánh trăng trùm lấy mái nhà và khu vườn rau xanh tốt của bà. Lúc ấy, tôi bỗng nắm chặt lấy tay bà và thốt lên: "Bà ơi! Trăng ở quê đẹp thật bà ạ!..."

Sau mùa hè năm ấy, bà nội tôi đã ra đi mãi mãi. Hè nào tôi cũng xin bố cho về thăm quê. Quê nội tôi bây giờ cũng khác hẳn, chẳng còn một tí dấu vết nào của ngày xưa nữa.

Những dãy nhà hai, ba tầng san sát nhau mọc lên như nấm. Không ai còn nhớ nổi bóng dáng lũy tre xanh... Tôi cầm bút viết, dồn tất cả tình cảm nhớ thương sâu đậm với bà vào bài tập làm văn tả phong cảnh quê hương hôm ấy. Tôi viết về quê hương tôi với lũy tre xanh mát rượi và ánh trăng rằm dịu ngọt. Phải rồi, tôi bỗng hiểu ra rằng: Chính bà đã làm xanh mãi ước mơ của tôi.

(Đào Quốc Thịnh, *Tuyển tập truyện ngắn hay viết cho thiếu nhi* - 2018, trang 62)

*** Chú thích:**

Đào Quốc Thịnh là nhà báo, nhà văn, hội viên Hội Nhà báo Việt Nam. Hiện tại ông là Giám đốc Văn phòng Đại diện phía Nam, Viện Nghiên cứu Văn hóa Tín ngưỡng Việt Nam, Trưởng cơ quan Đại diện Tạp chí Thương hiệu và Công luận tỉnh Bà Rịa Vũng Tàu. Ông sinh ra và lớn lên tại Hà Nội. Trong thời gian gần 30 năm cầm bút, ông có gần 50 truyện ngắn, trong đó có cả truyện ngắn viết cho thiếu nhi và hàng trăm tác phẩm báo chí có giá trị.

Truyện ngắn “Quê hương” là truyện ngắn đầu tay của ông, viết năm 1996.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. (1,0 điểm) Xác định đề tài và kiểu cốt truyện của văn bản trên.

Câu 2. (1,0 điểm). Chỉ ra nhân vật chính và các nhân vật phụ xuất hiện trong văn bản truyện phân đọc hiểu.

Câu 3. (1,25 điểm). Nêu căn cứ xác định ngôi kể văn bản truyện “*Quê hương*” của Đào Quốc Thịnh và cho biết tác dụng của ngôi kể đó?

Câu 4. (0,75 điểm). Trợ từ trong câu: “*Chính bà đã làm xanh mãi ước mơ của tôi.*” có tác dụng gì?

Câu 5. (1,0 điểm). Vì sao nhân vật “tôi” có những thay đổi suy nghĩ về quê hương?

Câu 6. (1,0 điểm). Từ văn bản “*Quê hương*” của Đào Quốc Thịnh và hiểu biết của bản thân em hãy chia sẻ những tình cảm, thái độ, việc làm cần có của mỗi người để thể hiện trách nhiệm với quê hương nơi chúng ta đã có một thời tuổi thơ gắn bó. (Viết trong khoảng 8-10 dòng).

PHẦN II. VIẾT (4,0 điểm)

Viết bài văn nghị luận phân tích nội dung chủ đề và đặc sắc truyện “*Quê hương*” của Đào Quốc Thịnh.

----- HẾT ---

Họ và tên học sinh:..... Số báo danh:.....

Họ tên, chữ kí GT1..... Họ tên, chữ kí GT2.....